

Կ-243-26.04.2022-SՀ-011

**«ԱՎԻԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Ավիացիայի մասին» 2007 թվականի փետրվարի 22-ի ՀՕ-81-Ն
օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 7-րդ հոդվածում՝

1) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 1.1-ին մասով.

«1.1. Նախարարը՝

1) հաստատում է թռիչքների շահագործման պահանջների տեխնիկական և ադմինիստրատիվ կանոնակարգը (Air Operations Regulation).

2) հաստատում է թռիչքային անձնակազմի պահանջների տեխնիկական և ադմինիստրատիվ կանոնակարգը (Air Crew Regulation).

3) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիական ավիացիայի մասնագետներին վկայականների տրամադրման կարգը (LICENSING).

4) սահմանում է օտարերկրյա պետությունների կողմից ավիացիոն մասնագետներին տրված վկայականների հիման վրա դրանց ճանաչման վավերագրի տրամադրման պայմանները և կարգը (FOREIGN AVIATION SPECIALISTS LICENSE VALIDATION).

5) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետությունում ուսումնական և հատուկ բնույթի թռիչքների իրականացման կարգը (THEORETICAL TRAINING AND SPECIAL FLIGHTS).

6) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետությունում ավիացիոն ուսումնական կազմակերպությունների սերտիֆիկացման և օտարերկրյա ավիացիոն ուսումնական կազմակերպությունների սերտիֆիկատների հաստատման կարգը (AVIA TRAINING CENTERS CERTIFICATION, VALIDATION).

7) հաստատում է թռիչքային անձնակազմի, օդանավի տեխնիկական սպասարկման մասնագետների և օդային երթևեկության կառավարման կարգավարների մասնագիտական գիտելիքների և ունակությունների ստուգման նպատակով անցկացվող տեսական թեստավորման ընթացակարգը (PROFICIENCY TESTING).

8) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետությունում օդանավերի պետական գրանցման, օդանավերի ռեգիստրի վարման ու թռիչքային պիտանիության սերտիֆիկատների տրման և օտարերկրյա թռիչքային պիտանիության սերտիֆիկատների ճանաչման կարգը.

9) հաստատում է Եվրոպական միության թռիչքների անվտանգության գործակալության «Թռիչքային պիտանիության պահպանում» կանոնակարգը.

10) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության թռիչքային պիտանիության պահպանման և տեխնիկական սպասարկման կազմակերպությունների սերտիֆիկացման կարգը, ինչպես նաև օտարերկրյա տեխնիկական սպասարկման կազմակերպությունների սերտիֆիկատների ճանաչման կարգը.

11) հաստատում է Եվրոպական միության թռիչքների անվտանգության գործակալության «Գլխավոր նվազագույն սարքավորումների ցանկի սերտիֆիկացման պահանջները և ուղեցույց նյութերը».

12) հաստատում է Եվրոպական միության թռիչքների անվտանգության գործակալության «Եվրոպական տեխնիկական ստանդարտներ» ՍԻԵՍ-ԷՏՍՕ-ի մասին ձեռնարկը.

13) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օդանավերի թռիչքային պիտանիության ապահովման կանոնները.

14) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված օդանավերի վրա տեխնիկական ձևափոխման և վերանորոգման աշխատանքների իրականացման կարգը.

15) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օդանավերի շահագործման կանոնները.

16) հաստատում է Եվրոպական միության թռիչքների անվտանգության գործակալության «Շահագործման վերաբերյալ թռիչքային պիտանիության լրացուցիչ պահանջներ» կանոնակարգը.

17) հաստատում է օդային երթևեկության կառավարման կարգավարների ատեստավորման կարգը.

18) հաստատում է ատեստավորման կապի և դիտարկման ապահովման կարգը.

19) հաստատում է օդանավում, ինչպես նաև քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում օգտագործվող վերգետնյա ռադիոսարքավորումների տեղադրման և շահագործման կարգն ու պայմանները.

20) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության սերտիֆիկացված ատրոդոմների շահագործման պայմանները.

21) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության միջազգային և ներքին օդանավակայանների ատրոդոմների սերտիֆիկացման կարգը.

22) սահմանում է ուղղաթիռադաշտի շահագործման պայմանները և սահմանափակումները.

23) հաստատում է ատեստավորման տեղեկատվության ապահովման կարգը.

24) սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայանների ատրոդոմների շրջակայքում թռչունների բախումն օդանավերի հետ հաշվառելու և քաղաքացիական ավիացիայի միջազգային կազմակերպություն ներկայացնելու կարգը.

25) հաստատում է օդային երթևեկության սպասարկման կարգը.

26) հաստատում է օդանավակայանների կողմից թռիչք-վայրէջքի համար ժամանակահատված (ULOS) տրամադրելու կարգը.

27) սահմանում է քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում շահագործվող վերգետնյա միջոցների և մատուցվող ծառայությունների թռիչքային անվտանգության պահանջները.

28) սահմանում է ընդհանուր նշանակության ավիացիայի կամ ներքին ոչ կանոնավոր առևտրային փոխադրումների համար նախատեսված թռիչք-վայրէջքի հարթակների շահագործման թույլտվության տրման կարգը և շահագործման պայմանները.

29) հաստատում է արտակարգ իրավիճակներում օդանավի անձնակազմի գործողությունների մասին կարգը.

30) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի օդանավերի զննման կանոնները.

31) հաստատում է անկարգապահ ուղևորների հետ վարվելու կարգը.

32) սահմանում է օդային տրանսպորտով ուղևորների ձեռքի իրերում փոխադրման համար արգելված հարյուր միլիլիտրից ավելի հեղուկների, գելերի և աերոզոլների ցանկը.

33) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի համակարգի կազմակերպությունների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմերի անդամների ատեստավորման կանոնակարգը.

34) հաստատում է պայթյունի սպառնալիքի մասին հեռախոսով ստացված հաղորդագրության դեպքում պատասխանատու անձանց գործողությունների կարգը.

35) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ուսումնական ծրագիրը.

36) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության համակարգի փորձարկումների իրականացման կարգը.

37) հաստատում է ճգնաժամային իրավիճակներում իրականացվող ավիացիոն անվտանգության լրացուցիչ միջոցառումների ուղեցույցը.

38) հաստատում է չուղեկցվող ուղեբեռների ավիացիոն անվտանգության հսկողության ուղեցույցը.

39) հաստատում է «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի համակարգում տեղեկատվության պաշտպանության մասին» կանոնակարգը.

40) հաստատում է ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների զննման օպերատորիների, հրահանգիչների և որակի հսկողության տեսուչների սերտիֆիկացման կարգը.

41) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի համակարգում ավիացիոն անվտանգության ռիսկերի գնահատման մեթոդիկան.

42) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության համակարգում տեսչական ստուգումների ուղեցույցը.

43) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում առաջացած բարձրաստիճան վտանգի դեպքերում ավիացիոն անվտանգության միջոցառումների կիրառման ուղեցույցը.

44) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայանների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների զննման գործառույթներ իրականացնող աշխատողների ուղեցույցը.

45) հաստատում է ուղեկցման ենթակա անձանց փոխադրման կարգը.

46) հաստատում է երկիր-օդ հրթիռային համակարգերից քաղաքացիական օդանավերի պաշտպանության միջոցառումների վերաբերյալ ուղեցույցը.

47) հաստատում է օդանավի պայթյունի սպառնալիքի դեպքում իրականացվող գործողությունների ուղեցույցը.

48) հաստատում է ճգնաժամային իրավիճակներում գործողությունների պլանավորման ուղեցույցը.

49) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի համակարգում որոնման և էվակուացիայի իրականացման ուղեցույցը.

50) հաստատում է բժշկական զննության արդյունքում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառի բժշկական սերտիֆիկատների հատկացման կարգը.

51) հաստատում է օդային երթևեկության կառավարման կարգավարներ պատրաստող և վերապատրաստող ուսումնական կենտրոններին ներկայացվող պահանջները.

52) հաստատում է օդային երթևեկության սպասարկման կարգը.

53) հաստատում է օդային երթևեկության կառավարման կարգավարների ատեստավորման կարգը.

54) ընդունում է իրավական ակտեր, եթե դրանք բխում են Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով իրեն վերապահված լիազորություններից, կամ եթե տվյալ նորմատիվ իրավական ակտի ընդունումը նպատակաուղղված է Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի կամ դրանցից բխող միջազգային ավիացիոն կազմակերպությունների հրատարակած փաստաթղթերի պահանջների կատարմանը Հայաստանի Հանրապետության կողմից:

Քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում ընդունվող իրավական ակտերի հավելվածները կարող են շարադրվել նաև օտար լեզվով: Այդ իրավական ակտերի դրույթները պետք է տարածվեն միայն տվյալ բնագավառներում գործունեություն իրականացնող այն անձանց վրա, որոնց ծառայողական պարտականությունների մեջ մտնում է օտար լեզվի իմացությունը:».

2) 4-րդ մասի 4-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել:

3) 7-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«7. Կոմիտեն իր խնդիրների ու գործառույթների իրականացման նպատակով սահմանված կարգով ընդունում և (կամ) ճանաչում է օտարերկրյա պետությունների քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառի իրավասու մարմնի (ներառյալ՝ այդ մարմնի կողմից ընտրված գործակալությունների) և միջազգային ավիացիոն կազմակերպությունների տված սերտիֆիկատները, վկայականները, թույլտվություններն ու տեխնիկական եզրակացությունները:»:

Հոդված 2. Օրենքի 12-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասը երկրորդ պարբերությունից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերությունով.

«Թռիչք-վայրէջքի հարթակ է համարվում հողային կամ ջրային հատվածը, որը նախատեսված է ընդհանուր նշանակության ավիացիայի կամ ներքին ոչ կանոնավոր առևտրային փոխադրումների օդանավերի (ինքնաթիռի, ուղղաթիռի) թռիչք-վայրէջքի, գետնավարման և կայանման համար:»:

2) 3-րդ մասը լրացնել 2-րդ պարբերությունից հետո հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերությունով.

«Ընդհանուր նշանակության ավիացիայի կամ ներքին ոչ կանոնավոր առևտրային փոխադրումների համար նախատեսված թռիչք-վայրէջքի հարթակները կարող են շահագործվել միայն շահագործման թույլտվության հիման վրա:»:

3) 4-րդ մասի առաջին և երկրորդ պարբերությունները շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված աերոդրոմի (ուղղաթիռադաշտի) սերտիֆիկատը և թռիչք-վայրէջքի հարթակների շահագործման թույլտվությունը տալիս է կոմիտեն:

4) 6-րդ մասի առաջին պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Կոմիտեն իր սահմանած կարգով իրականացնում է շարունակական վերահսկողություն սերտիֆիկացված կամ շահագործման թույլտվություն ստացած աերոդրոմների (ուղղաթիռադաշտի) և թռիչք-վայրէջքի հարթակների, վերգետնյա միջոցների և ծառայությունների նկատմամբ՝ բացառապես Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, ԻԿԱՕ-ի և Հայաստանի Հանրապետության անդամակցած միջազգային այլ կազմակերպությունների ապահովության և անվտանգության պահանջներին համապատասխանության նպատակով: Նման վերահսկողությունը չպետք է խոչընդոտի օդանավակայանների կառավարիչների բնականոն գործունեությունը:»:

5) 7-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«7. Աերողրոմի (ուղղաթիռադաշտի) սերտիֆիկատի կամ հարթակի շահագործման թույլտվության գործողությունը կարող է դադարեցվել կամ կասեցվել կոմիտեի կողմից, եթե աերողրոմը (ուղղաթիռադաշտը) կամ թռիչք-վայրէջքի հարթակը, դրանց շահագործման կազմակերպումը, սարքավորումները, միջոցները կամ ծառայությունները չեն համապատասխանում սահմանված պայմաններին կամ սահմանափակումներին: Եթե ի հայտ բերված թերությունները չեն ազդում թռիչքների և ավիացիոն անվտանգության վրա, ապա կոմիտեն իրավասու է շահագործողից պահանջելու վերացնել նշված թերությունները սահմանված ժամկետում, որի ընթացքում կարող են կիրառվել շահագործման սահմանափակումներ:».

6) 8-րդ մասից հանել վերջին պարբերությունը:

Հոդված 3. Օրենքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասից հանել «՝ իր սահմանած կարգով» բառերը:

Հոդված 4. Օրենքի 30-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասից հանել վերջին նախադասությունը.

2) 8-րդ մասի վերջին նախադասությունից հանել «, որի պայմաններն ու կարգը սահմանում է կոմիտեն» բառերը:

Հոդված 5. Օրենքի 34-րդ հոդվածն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 6. Օրենքի 35-րդ հոդվածի 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5. Միջազգային առևտրային օդային փոխադրումներ իրականացնելու դեպքում օդանավի օդաչուի առավելագույն տարիքը չի կարող գերազանցել 60 տարին, իսկ օդանավում մեկից ավել օդաչուի առկայության դեպքում՝ 65 տարին: Թռիչքի ժամանակահատվածում օդանավում մեկից ավել օդաչուի առկայության դեպքում 60 տարին անց կարող է լինել օդաչուներից միայն մեկը: Օդանավի թռիչքային անձնակազմի մյուս անդամների՝ շտուրմանի, բորտինժենների, բորտոռադիստի և բորտօպերատորի առավելագույն տարիքը չի կարող գերազանցել 65 տարին:»:

Հոդված 7. Օրենքի 52-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 52. Քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը

1. Քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մարդկային և նյութական ռեսուրսներ, որոնք

նախատեսված են ապահովելու քաղաքացիական ավիացիայի պաշտպանությունն անօրինական միջամտության ակտերից:

2. Քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունն ապահովվում է՝

1) օդանավով զենքի, ռազմամթերքի, պայթուցիկ, ռադիոակտիվ, թունավոր, դյուրավառ և այլ վտանգավոր նյութերի ու առարկաների ապօրինի փոխադրումը բացառելու, իսկ դրանց օրինական փոխադրման ընթացքում՝ նախազգուշական և կանխարգելիչ միջոցառումների կիրառման,

2) ուղևորների, նրանց ձեռքի իրերի, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի անդամների, նրանց ձեռքի իրերի, օդանավերի, օդանավ տարվող սննդի, օդանավային պիտույքների և պարագաների նախաթռիչքային զննման.

3) օդանավակայանների հատուկ վերահսկելի գոտիներ մուտքի իրավունք ունեցող անձանց և այցելուների, ինչպես նաև հատուկ վերահսկելի գոտիներ մուտք գործող տրանսպորտային միջոցների զննման.

4) անհրաժեշտության դեպքում, ուղևորների անձնական զննման, ինչպես նաև օդանավում՝ օդանավի հրամանատարի պահանջով ուղևորների զննման.

5) օդանավակայանի վերահսկելի և հատուկ վերահսկելի գոտիներում անցագրային և ներօբյեկտային վերահսկողության սահմանման, օդանավակայանների, օդանավերի և կարևոր օբյեկտների պահպանության կազմակերպման ու իրականացման.

6) ավիացիոն անվտանգության մասով տեղեկատվության պաշտպանության.

7) ուղևորների, ուղեբեռների, բեռների հաշվառման և ձևակերպման համար կիրառվող ծրագրերի, օդանավակայանում օդանավերի շարժի, օդանավերի թռիչքների սպասարկման և օդային երթևեկության կառավարման համար օգտագործվող առանձնացված ծրագրային և կապի համակարգերի, աերոնավիգացիոն տեղեկատվական ցանցերի, աերոնավիգացիոն տեղեկատվական համակարգերով մշակվող ու փոխանցվող տեղեկատվությունների, կարգավարական կապերի ձայնային տեղեկատվության գրանցումներ իրականացնող ծրագրային համակարգերի, ինչպես նաև համակարգչային տեղային ցանցերը կողմնակի անօրինական մուտքերից ու կիբեր վտանգներից պաշտպանվածության.

8) քաղաքացիական ավիացիայի գործունեության դեմ ուղղված անօրինական միջամտության ակտերին հակազդելու, այդ թվում՝ իրավապահ մարմինների մասնակցությամբ իրականացվող հակազդման միջոցառումների իրականացման միջոցով:

3. Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի պահանջներից բխող՝ քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունն ապահովող համապատասխան իրավական ակտերն ընդունում է Կառավարությունը:

4. Միջազգային և ներքին քաղաքացիական ավիացիայի անխափան, արդյունավետ և անվտանգ գործունեության ապահովման նպատակով Կառավարությունը հաստատում է քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ազգային ծրագիրը,

քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ազգային ծրագիրը, քաղաքացիական ավիացիայի համակարգում առաջացած ճգնաժամային իրավիճակների կառավարման ազգային պլանը, ստեղծում է ավիացիոն անվտանգության միջգերատեսչական հանձնաժողով, որը քննարկում է ավիացիոն անվտանգության բնագավառում իրականացվող պետական քաղաքականության հիմնախնդիրները և իրականացնում ավիացիոն անվտանգության մասով քաղաքացիական ավիացիայի գործունեության ուսումնասիրություններ ու վերլուծություններ:

5. Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ապահովման համար պատասխանատու մարմին է հանդիսանում Կոմիտեն, որը՝

1) պատասխանատու է քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ազգային ծրագրի, քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ազգային ծրագրի, քաղաքացիական ավիացիայի համակարգում առաջացած ճգնաժամային իրավիճակների կառավարման ազգային պլանի, քաղաքացիական ավիացիայի համակարգի ավիացիոն անվտանգության ոլորտի աշխատողների ուսուցման ազգային ծրագրի, ինչպես նաև սույն կետում նշված ծրագրերից բխող կարգերի, կանոնակարգերի, հրահանգների, ուղեցույցների և պլանների մշակման, համապատասխան նախարարի և Կառավարության քննարկմանը և հաստատմանը ներկայացման, դրանց ներդրման, կիրառման և պահպանման համար.

2) ապահովում է Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, օդանավակայանների, օդանավ շահագործողների և այլ անձանց հետ քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը կանոնակարգող իրավական ակտերով նախատեսված խնդիրների համատեղ իրականացումը.

3) ապահովում է քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում անօրինական միջամտության ակտերով պայմանավորված արտակարգ իրավիճակների կառավարման օպերատիվ շտաբի գործունեությունը և մասնակցում օպերատիվ շտաբի աշխատանքներին.

4) քաղաքացիական ավիացիայի համակարգում ներդրված և կիրառվող ավիացիոն անվտանգության միջոցառումների արդյունավետության և քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ազգային ծրագրի պահանջներին դրանց համապատասխանության ստուգման նպատակով քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ազգային ծրագրով սահմանված կարգով իրականացնում է ավիացիոն անվտանգության աշխատանքների աուդիտներ, տեսչական ստուգումներ, թեստեր և դիտարկումներ.

5) իրականացնում է ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության միջոցառումներ՝ ավիացիոն անվտանգության աշխատանքների որակի հսկողության տեսուչների միջոցով,

որոնք իրավասու են քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ազգային ծրագրով սահմանված կարգով՝

ա. ստուգելու պետության ցանկացած օդանավակայանի ցանկացած մաս,

բ. ստուգելու օդանավակայանից դուրս գտնվող ցանկացած հողակտոր կամ ցանկացած տարածք, որն օգտագործվում է օդանավակայանում կամ օդանավակայանի վերահսկելի և հատուկ վերահսկելի գոտիներում գործող կազմակերպությունների կողմից,

գ. ստուգելու Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված կամ շահագործվող ցանկացած օդանավ ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության միջոցառումների գնահատման նպատակով,

դ. ավիացիոն անվտանգության ապահովման մակարդակի գնահատման և ավիացիոն անվտանգության ընթացակարգերի պահպանման նպատակով հարցազրույց անցկացնելու յուրաքանչյուր անձի հետ,

ե. պահանջելու անհապաղ շտկել ցանկացած թերություն և (կամ) ձեռնարկել իրավակիրառ բնույթի գործողություններ,

զ. ստանալու ավիացիոն անվտանգության վերաբերյալ համապատասխան փաստաթղթերի և հաշվարկված տվյալների թույլտվություն.

6) քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ազգային ծրագրի արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով սահմանում է ավիացիոն անվտանգության դասընթացներ իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմերի ուսումնական, վերապատրաստման ծրագրերին և այդ ծրագրերով դասավանդող մասնագետներին ներկայացվող պահանջներն ու չափանիշները.

7) համագործակցում է օտարերկրյա պետությունների համապատասխան իրավասու մարմինների հետ, ըստ անհրաժեշտության՝ քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ազգային ծրագրերի, ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմերի ուսումնական և վերապատրաստման ծրագրերի մշակման, օտարերկրյա պետությունների օդանավակայաններում կիրառվող ավիացիոն անվտանգության միջոցառումների փոխադարձ ճանաչման և ավիացիոն անվտանգության վերաբերյալ տեղեկատվության փոխանակման նպատակով.

8) քննարկում և հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայանների, Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված օդանավ շահագործողների և ավիացիոն գործունեություն իրականացնող՝ Հայաստանի Հանրապետության այն կազմակերպությունների ավիացիոն անվտանգության ծրագրերը, որոնք, համաձայն Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի, պետք է մշակեն և ներդնեն այդ ծրագրերը: Օդանավակայանների ավիացիոն անվտանգության ծրագրերը հանդիսանում են օդանավակայանի անվտանգության և (կամ) ուղղաթիռադաշտի

սերտիֆիկատի կամ թռիչք-վայրէջքի հարթակի շահագործման թույլտվության տրամադրման նախապայման.

9) քննարկում և համապատասխանության եզրակացություն է տալիս դեպի Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններ և Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններից թռիչքներ իրականացնող օտարերկրյա օդանավ շահագործողների ավիացիոն անվտանգության ծրագրերի վերաբերյալ.

10) ավիացիոն անվտանգության չափանիշների ապահովման նպատակով պետական կառավարման այլ լիազորված մարմինների հետ քննարկում ու հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայանների և ավիացիոն գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների տարածքներում նոր շենքերի և շինությունների կառուցման, հին շենքերի ու շինությունների վերանորոգման նախագծերը.

11) սահմանում է ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմերի անդամների ատեստավորման կարգը.

12) սահմանում է ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների զննման օպերատորների, ավիացիոն անվտանգության հրահանգիչների և որակի հսկողության տեսուչների սերտիֆիկացման կարգը.

13) օդանավի անձնակազմի անդամի վկայական հատկացնում է կոմիտեի կառուցվածքային ստորաբաժանումներում աշխատող օդաչուներին, ինժեներներին, շտուրմաններին և Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված օդանավ շահագործողների օդանավերի անձնակազմերի անդամներին, իսկ քաղաքացիական ավիացիայի թռիչքային անվտանգության տեսուչներին հատկացվում է քաղաքացիական ավիացիայի թռիչքային անվտանգության տեսուչի վկայական:

6. Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում ազգային անվտանգության, ոստիկանության, մաքսային, արտակարգ իրավիճակների, արտաքին գործերի և պաշտպանության բնագավառներում պետական լիազորված մարմինները գործում են Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով իրենց վերապահված լիազորությունների շրջանակում, իսկ մաքսային մարմինները՝ նաև մաքսային կարգավորման ոլորտի միջազգային պայմանագրերով իրենց վերապահված լիազորությունների շրջանակում:

7. Օդանավակայաններ շահագործող կազմակերպությունները՝

1) պատասխանատու են միջազգային և ներքին օդային փոխադրումներն սպասարկող յուրաքանչյուր օդանավակայանի ավիացիոն անվտանգության ծրագրերի մշակման և կոմիտեի հաստատմանը ներկայացման և դրանց ներդրման համար.

2) պատասխանատու են օդանավակայաններում կիրառվող ավիացիոն անվտանգության միջոցառումների որակի հսկողության, օդանավակայանների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմերի անդամների ուսուցման և

վերապատրաստման ծրագրերի մշակման և կոմիտեի հաստատմանը ներկայացման և դրանց ներդրման համար.

3) պատասխանատու են օդանավակայանների բնականոն գործունեության դեմ ուղղված անօրինական միջամտության գործողությունների կանխմանն ու հակազդմանն ուղղված ճգնաժամային իրավիճակների կառավարման պլանների մշակման, դրանք կոմիտեի և սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված պետական լիազորված մարմինների հետ համաձայնեցման, կոմիտեի հաստատմանը ներկայացման և դրանց ներդրման համար.

4) համաձայնեցնելով լիազորված մարմնի հետ՝ սահմանում են օդանավակայանների վերահսկելի գոտիները, հատուկ վերահսկելի գոտիները և ընդհանուր օգտագործման տարածքները, դրանց տեղադրությունը, սահմանները և այդ գոտիներում և տարածքներում իրականացվող ավիացիոն անվտանգության միջոցառումները, որոնք ներառվում են օդանավակայանների ավիացիոն անվտանգության ծրագրերում.

5) ստեղծում են ավիացիոն անվտանգության ծառայություններ, որոնք հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող ծառայություններ են և ապահովում են ավիացիոն անվտանգությունն օդանավակայաններում:

8. Օդանավակայանների ավիացիոն անվտանգության ծառայություններն իրականացնում են՝

1) օդանավակայանների տարածքի, տարածքում գտնվող օբյեկտների, շենքերի, շինությունների և օդանավերի պահպանություն պահակակետային ծառայության և տեսահսկման աշխատանքների իրականացման միջոցով.

2) օդանավակայանների վերահսկելի և հատուկ վերահսկելի գոտիների անցագրերի տրամադրում և այդ գոտիներում անցագրային և ներօբյեկտային վերահսկողություն.

3) ուղևորների, նրանց ձեռքի իրերի, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի անդամների, նրանց ձեռքի իրերի, օդանավերի, օդանավ տարվող սննդի, օդանավային պիտույքների և պարագաների, օդանավակայանների հատուկ վերահսկելի գոտիներ մուտքի իրավունք ունեցող անձանց և այցելուների, հատուկ վերահսկելի գոտիներ մուտք գործող տրանսպորտային միջոցների զննում.

4) օդանավակայաններում առաջացած ճգնաժամային իրավիճակների դեպքերում մասնակցում են դրանց կանխմանն ու հակազդման միջոցառումներին:

9. Օդանավակայանների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմի անդամները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրավունք ունեն՝

1) կրելու և կիրառելու ծառայողական զենք և հատուկ միջոցներ՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով.

2) կրելու սահմանված ձևի համազգեստ, որի նկարագիրը և կրելու կարգը սահմանում է Կառավարությունը.

3) օդանավակայաններում սահմանված ավիացիոն անվտանգության կանոնների խախտումների դեպքերում խախտումներ կատարած անձանց հանձնելու իրավապահ մարմիններին.

4) արգելելու օդանավով փոխադրման համար արգելված առարակների և նյութերի փոխադրումը ուղեբեռներում և բեռում.

5) արգելելու ուղևորների ձեռքի իրերում օդանավի ուղևորասրահում փոխադրման համար արգելված առարկաների և նյութերի փոխադրումը.

6) ուղևորների, օդանավի անձնակազմի և վերգետնյա ծառայությունների աշխատողների կյանքին վտանգ սպառնալու դեպքերում կիրառելու կանխարգելիչ միջոցառումներ:

10. Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված օդանավ շահագործողները՝

1) մշակում են իրենց ավիացիոն անվտանգության ծրագրերը և ներկայացնում կոմիտեի հաստատմանը.

2) մշակում են օդանավ շահագործողի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության և ավիացիոն անվտանգության մասով օդանավ շահագործողի աշխատողների ուսուցման և վերապատրաստման ծրագրերը և ներկայացնում կոմիտեի հաստատմանը.

3) մշակում են գետնի վրա կամ թռիչքի ընթացքում գտնվող օդանավի դեմ ուղղված անօրինական միջամտության գործողությունների կանխման և հակազդմանն ուղղված պլանները, դրանք կոմիտեի միջոցով համաձայնեցնում են սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված պետական լիազորված մարմինների հետ և ներկայացնում են կոմիտեի հաստատմանը.

4) ստեղծում են ավիացիոն անվտանգության ստորաբաժանումներ, որոնք իրականացնում են օդանավ շահագործողի ավիացիոն անվտանգության ծրագրով սահմանված ավիացիոն անվտանգության ապահովման աշխատանքները և դրանց որակի հսկողության միջաջառումները:

11. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում աերոնավիգացիոն սպասարկում իրականացնող կազմակերպությունները՝

1) մշակում են իրենց ավիացիոն անվտանգության ծրագրերը և ներկայացնում կոմիտեի հաստատմանը.

2) մշակում են իրենց ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության և ավիացիոն անվտանգության մասով աշխատողների ուսուցման և վերապատրաստման ծրագրերը և ներկայացնում կոմիտեի հաստատմանը.

3) մշակում են օդային երթևեկություն սպասարկման ընթացքում քաղաքացիական ավիացիայի բնականոն գործունեության դեմ ուղղված անօրինական միջամտության գործողությունների կանխման և հակազդմանն ուղղված ճգնաժամային իրավիճակների կառավարման պլանները և ներկայացնում կոմիտեի հաստատմանը.

4) ստեղծում են ավիացիոն անվտանգության ստորաբաժանումներ, որոնք իրականացնում են օդային երթևեկության սպասարկում իրականացնող կազմակերպության ավիացիոն անվտանգության ծրագրով սահմանված ավիացիոն անվտանգության ապահովման աշխատանքները.

5) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում աերոնավիգացիոն սպասարկում իրականացնող կազմակերպությունների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների աշխատողներին իրենց ծառայողական պարտականությունների կատարման ընթացքում թույլատրվում է.

ա. կրել սահմանված ձևի համազգեստ,

բ. իրականացնել օդային երթևեկության կառավարման կենտրոն մուտք գործող անձանց զննում,

գ. ապահովել օդանավակայանների տարածքում կամ օդանավակայանների տարածքից դուրս գտնվող և քաղաքացիական ավիացիայի անխափան գործունեության ապահովման համար կարևոր նշանակություն ունեցող աերոնավիգացիոն օբյեկտների, շենքերի, շինությունների և սարքավորումների պահպանությունը,

դ. օդային երթևեկության սպասարկման համար շահագործվող շենքերի, շինությունների, տարածքների և սարքավորումների նկատմամբ սահմանված ավիացիոն անվտանգության կանոնների խախտումների դեպքերում խախտումներ կատարած անձանց հանձնել իրավապահ մարմիններին:

12. Ավիացիոն անվտանգության ապահովման նպատակով օդանավ շահագործողներն ուղևորների վերաբերյալ նախնական տեղեկատվության տրամադրման համակարգի բազա մուտքագրման համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և միջազգային պայմանագրերով սահմանված չափորոշիչներին համապատասխան՝ ապահովում են ուղևորների վերաբերյալ նախնական տվյալների փոխանցումը լիազորված պետական կառավարման մարմին: Ուղևորների վերաբերյալ նախնական տեղեկատվության տրամադրման կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

13. Սույն օրենքով սահմանված կարգով իրականացվող ավիացիոն անվտանգության նախաթիչքային հսկողությունից՝ զննումից ուղևորի հրաժարվելու դեպքում ուղևորը չի թույլատրվում թռիչքի:

14. Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության ապահովման նպատակով ներդրվում են ավիացիոն անվտանգության ապահովման համար նախատեսված զննման տեխնիկական սարքավորումներ, մուտքերի հսկողության ծրագրային համակարգեր, տեսահսկման և պահպանության ազդանշանային համակարգեր, որոնց տեխնիկական բնութագրերը և չափանիշները պետք է համապատասխանեն ԻԿԱՕ սահմանած չափանիշներին և սերտիֆիկացվեն կոմիտեի կողմից: Օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության ապահովման նպատակով ներդրվող

սարքավորումների ընտրությունը կատարում են օդանավակայաններ շահագործող կազմակերպությունները՝ համաձայնեցնելով կոմիտեի հետ:

15. Օդանավակայանների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տեղադրվել անձանց զննման համար նախատեսված տեխնիկական սարքավորումներ և կարող է իրականացվել օդանավակայանի ուղևորային համալիրների հասարակական գոտիներ մուտք գործող անձանց զննում՝ ելնելով ազգային անվտանգության բնագավառում պետական լիազորված մարմնի իրականացրած՝ քաղաքացիական ավիացիայի դեմ ուղղված ռիսկերի գնահատման արդյունքներից: Տեխնիկական սարքավորումների տեղադրման և զննման գործընթացը սահմանվում է քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ազգային ծրագրով:

16. Ավիացիոն անվտանգության ապահովման համար նախատեսված սարքավորման տեխնիկական սպասարկումն իրականացվում է արտադրողի կողմից սերտիֆիկացված և կոմիտեի կողմից ճանաչված կազմակերպության կողմից, արտադրողի սահմանած տեխնիկական սպասարկման և վերանորոգման չափանիշների համաձայն:

17. Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայանների, օդանավ շահագործողների և օդային երթևեկության սպասարկում իրականացնող կազմակերպությունների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների աշխատակիցների ընտրության նպատակով կոմիտեն սահմանում է մասնագիտական, աշխատանքային փորձի և առողջական վիճակի վերաբերյալ պահանջներ:

18. Ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմերի անդամների մասնագիտական պատրաստվածությունը հավաստվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով լիցենզիա ունեցող մասնագիտացված ավիացիոն ուսումնական հաստատության, ԻԿԱՕ և ԵԿԱԿ ուսումնական կենտրոնների կամ օտարերկրյա պետությունների մասնագիտացված ավիացիոն ուսումնական հաստատության տված և կոմիտե կողմից ճանաչված վկայականներով, որոնց ճանաչման կարգը սահմանում է կոմիտեն:

19. Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններ շահագործող կազմակերպությունների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների զննման գործառույթներ իրականացնող աշխատակիցները, ավիացիոն անվտանգության մասով հրահանգիչները և որակի հսկողության տեսուչներն իրենց ծառայողական պարտականությունները կարող են իրականացնել միայն կոմիտեի տված սերտիֆիկատների հիման վրա, որի տրամադրման կարգը սահմանում է կոմիտեն:

Կոմիտեն սահմանում է մասնագիտական պատրաստվածություն անցած և դրա հիման վրա գործող վկայականներ կրող ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմերի անդամների մասնագիտական պատրաստվածության, դրա

շարունակականության ապահովման, ատեստավորման, ինչպես նաև վերապատրաստման ծրագրեր և կանոնակարգեր:

20. Սույն հոդվածով նախատեսված գործառույթների իրականացման ապահովման նպատակով կոմիտեն կարող է սահմանել նաև այլ կանոնակարգեր:»:

Հոդված 8. Օրենքի 44-րդ, 48-րդ և 49-րդ հոդվածների տեքստում «կոմիտե» բառը համապատասխան հղվածներով փոխարինել «սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված համապատասխան նախարարություն» բառերով:

Հոդված 9. Օրենքի 47-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի տեքստից հանել «կանոնավոր առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագրով,», «, առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագրի», «և առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագրի» բառերը.

2) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 1.1-ին մասով.

«1.1. Կանոնավոր առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագիրը Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում կարող է կասեցնել սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված համապատասխան նախարարությունը մինչև խախտումների վերացումը կամ մանրամասն ուսումնասիրությունների անցկացումը: Եթե խախտումների վերացման համար տրված ժամկետում կամ ուսումնասիրության անցկացման արդյունքում խախտումները չեն վերացվել, ապա սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված համապատասխան նախարարությունը կարող է դադարեցնել առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագիրը: Անվտանգության պահանջներից ելնելով՝ սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված համապատասխան նախարարությունն իրավունք ունի մինչև խախտումների վերացումը, որպես այլընտրանքային միջոց, առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագրի նկատմամբ կիրառելու սահմանափակումներ:»:

Հոդված 10.

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող երեսուներորդ օրը:

2. Սույն օրենքից բխող ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերն ընդունվում են սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում:

afID=մասնագիտական գիտելիքների և ունակությունների ստուգման նպատակով անցկացվող տեսական թեստավորման ընթացակարգը (PROFICIENCY TESTING).

8) հաստատում STING գիտելիքների և ունակությունների ստուգման նպատակով անցկացվող տեսական թեստավորման ընթացակարգը 流 主 鯰 ㄨ 唳 主 鱉 ㄨ 瘦 主 鰻 ㄨ 掩 主 鼯 ㄨ ㄅ 主 龠 ㄨ սերտիֆիկատների հետևյալ տերմինների հիմնարկում և ունակությունների ստուգման նպատակով անց.

9) հաստատում է Եվրոպական միության թռիչքների անվտանգության գործակալության «Թռիչքային պիտանիության պահպանում» ~~Պիտանիության Պահպանում~~ կանոնակարգը.

10) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության թռիչքային պիտանիության պահպանման և տեխնիկական սպասարկման կազմակերպությունների սերտիֆիկացման կարգը, ինչպես նաև օտարերկրյա տեխնիկական սպասարկման կազմակերպությունների սերտիֆիկատների ճանաչման կարգը.

11) հաստատում է Եվրոպական միության թռիչքների անվտանգության գործակալության «Գլխավոր նվազագույն սարքավորումների ցանկի սերտիֆիկացման պահանջները և ուղեցույց նյութերը».

12) հաստատում է Եվրոպական միության թռիչքների անվտանգության գործակալության «Եվրոպական տեխնիկական նտանդարտներն ~~Տեխնիկական Ստանդարտներ~~» ՍԻԵՍ-էՏՍՕ-ի մասին ձեռնարկը.

13) ղնարկը ան Ստահայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օդանավերի թռիչքային պիտանիության ապահովման կանոնները.

14) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված օդանավերի վրա տեխնիկական ձևափոխման և վերանորոգման աշխատանքների իրականացման կարգը.

15) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օդանավերի շահագործման կանոնները.

16) հաստատում է Եվրոպական միության թռիչքների անվտանգության գործակալության «Շահագործման վերաբերյալ թռիչքային պիտանիության լրացուցիչ պահանջներ» կանոնակարգը.

17) հաստատում է օդային երթևեկության կառավարման կարգավարների ատեստավորման կարգը.

18) հաստատում է ատեստավորման կապի և դիտարկման ապահովման կարգը.

19) հաստատում է օդանավում, ինչպես նաև քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում օգտագործվող վերգետնյա ռադիոսարքավորումների տեղադրման և շահագործման կարգն ու պայմանները.

20) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության սերտիֆիկացված ատեստավորումների շահագործման պայմանները.

21) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության միջազգային և ներքին օդանավակայանների աներոդրոմների սերտիֆիկացման կարգը.

22) սահմանում է ուղղաթիռադաշտի շահագործման պայմանները և սահմանափակումները.

23) հաստատում է աներոնավիգացիոն տեղեկատվության ապահովման կարգը.

24) ոնավիգացիոն տեղեկատվության ապահովման կարգընափակումներըաներոդրոմների շրջակայքում թռչունների բախումն օդանավերի հետ հաշվառելու և քաղաքացիական ավիացիայի միջազգային կազմակերպություն ներկայացնելու կարգը.

25) հաստատում է օդային երթևեկության սպասարկման կարգը.

26) հաստատում է օդանավակայանների կողմից ~~թռչքավայրերի~~ ~~թռչքավայրերի~~ համար ժամանակահատված (ULOS) տրամադրելու կարգը.

27) ամար ժամանակաքաղաքացիականտվածհատված (ULOS) տրամադրելու կարգըփակումներըաներոդրոմների շրջակայքում թռչունների բախումն օդանավերի հետ հաշվառելու և քա.

28) սահմանումկանընդհանուրկանտված (ULOS) տրամադրելու կարգըարգընափակումներըաներոդրոմների շրջակայքում թռչունախատեսված~~թռչք-վայրերի~~ ~~թռչքքիածնտված~~ (ULOS) տրամադրելու կարգըարգընափակումներըաներոդրոմների շրջակ.

29) հաստատումեն արտակարգամծնտված (ULOS) տրամադրելու կարգըարգընափակումներըաներոդրոմնեկարգը.

30) գկարգամծնտվաՀայաստանիծնտված (ULOS) տրամադրելու կարգըարգընափաությունների մասին ըի շրջաը.

31) հաստատումծնտանկարգապահ նկարգապահնտվածծ (ULOS) տրամաը.

32) արգապահնտվածօդայինգապահնտված (Սուղևորներիապահնտված (ULOS) տրամադրելու կաարգելված հարյուրպահնտված (ULOS) տրամադրելու կաարգելվաև արյուրպահնտված (ը.

33) ըյուրպահնտվաՀայաստանիինտված (ULOS) տրամադրելու կաարգելվածափաությունների մասին ըի շրջակայքում թռչուն այաստանիինտվածծ (ULOS) տրամադրեանծնակազմերի նծնակազմերիված (ULOS) տրամադրելուը.

34) հաստատումն մպայթյունիմերիված (ULOS) տրամադրելու կաարգելվածափաությունների մասին ըի շրջակայքում թռչունների բախումն օդանավերի ը.

35) թյունիմերիվաՀայաստանիերիված (ULOS) տրքաղաքացիականիված (ULOS) տրամադրելու կաարգելվածուսումնական սումնը.

36) ումննականիվաՀայաստանիանիված (ULOS) տրամադրելու կաարգելվածափաությունների մասին ըի շրջակայքում թռչունների բախումն օդանավերի հեր.

- 37) յաստանհանիվաճճնաժամայինհիվաճ (ULOS) տրամադրելու կարգելվածափառությունների մասին ըի շրջակայքում թոչուոլեցույցը.
- 38) եցույցում թոչուլեցվողնհիվաճներիOS) տրամադրելու կարգելվածափառություննետուլեցույցը.
- 39) 9եցույցղննի «ՀայաստանհինհիվաճներիOS) տրամադրելու կարգելվածափառությունների մասին ըի շրջակայքում թոչունների բա» կանոնակարգը կանոնակարգը.
- 40) նոնակարգնիվաավհացիոնրգնիվաճ (ULOS) տրամադրելու կարգեզնմանոնրգնիվաճ (ULOS) տրամադրելու կարգելվածափառություննետեսուլեներինիվաճ (ULOS) տրամադր.
- 41) սուլեներինիվաՀայաստանհինիվաճ (ULOS) տրամադրելու կարգելվածափառությունների մասին ըի շրջակայքումանայաստանհինիվաճ (ULOS) տրաման.
- 42) յաստանհինիվաՀայաստանհիՀանրապետության նրապետությանաճ (ULOS) տրամադրելու կարգելվածափառությունների մասին ըի շրջակայքում ուլեցույցը.
- 43) հաստատումթյաՀայաստանիմՀանրապետությանաոդանավակայաններումLOS) տրամադրելու կարգեվտանգիակայաններո ավիացիոնայաններումLOS) միջոցառումների կիրառման ուլեցույցը.
- 44) ցույցայան _է_ Հայաստանի_ ՀանրապետությանետդանավակայաններումLOS) միջոցառումների կիրառման աուությունների մասին ըի շրջակայքում թոչունների բախումն ոդուլեցույցը.
- 45) եցույցումցույուլեցմանայաններումLOS) միջոցառումների .
- 46) հաստատումէ է երկիրտան հրթիռային համակարգերից քաղաքացիական ոդանավերի պաշտպանության միջոցառումների վերաբերյալ ուլեցույցը.
- 47) ըթիռայումթի ոդանավիային համակարգերից քաղաքացիական ոդանավերի պաշտպանության միջոցուլեցույցը.
- 48) ղեցույցըն հաճճնաժամային իրավիճակներում գործողությունների պլանավորման ուլեցույցը.
- 49) 9աժամաումժա մժամային իրավիճակներում գործողությունների պլանավորման ուլեցույցըառումների վերաբերյալ ուլեցույցըմն ոդանավ.
- 50) մժամայումժամբժշկականյին իրավիճարդյունքում ըյունքումիրավիճակներում քաղաքացիականրավիճակներում գործողությունների պլանավորման ուլեցույցըառումն.
- 51) ղաքացիականրավիճակներում գործողությունների պլանավորման ոպատրաստողկանրավդային երթևեկության կառավարման կարգավարներ ղեցույցըառումն.
- 52) տրաստողկանրավդային երթևեկության կառավարման կարգը.
- 53) աստողկանրավդային երթևեկության կառավարման կարգըգավարներ ղեցույցըառումների .

54) աստողկանրավդային երթ ակտերողկանրավդային երթևեկության կառավարման կարգըգավարներ լեցույցըառումների վերաբերյալ ուղեցույցըմն օ եթեերողկանրավդային երթևեկության կառավարման կարգըգավարներ լեցՀայաստանինրավդայինևեկության կառավարման կարգըգավարներ լեցույցըառումների վերաբերյալ ուղեցույցըմն օդանավերի հետ հաշվառելլաստաթղթերի պահանջների կատարմանը՝ Հայաստանի պահանջների կատկողմից:կողմից:

~~Քաղաքացիական~~⁵⁵⁾ ~~քաղաքացիական~~ աղաքացիականահանջների կատարմանը կառավարման կարգըգավարներ լեցույցըառեն նվիացիվելէ ~~շարադրել~~ նաևարադրելանահանջների կատարմանը կառավարման կարգըգավարներ լեցույցըառումների վերաբերյալ ուղեցույցըմն օդանավերի հետ հաշվային անձանց վրա, որոնց ծառայողական պարտականությունների մեջ մտնում է օտար լեզվի իմացությունը»:իմացությունը:»:

2) 4-ացումասի 4-4ս կետն ուժը~~ուժը~~ ժրիությունըրա, 4-րդ մասի 4-րդ կետը:

3) 7-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«7. Կոմիտեն իր խնդիրների ու գործառույթների իրականացման նպատակով սահմանված իր խնդիրնդունում և (կամ) ճանաչում է օտարերկրյա պետությունների քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառի իրավասու մարմնի (ներառյալ՝ այդ մարմնի կողմից ընտրված գործակալությունների) և միջազգային ավիացիոն կազմակերպությունների տված սերտիֆիկատները, վկայականները, թույլտվություններն ու տեխնիկական եզրակացությունները:»:

Հողվածում ողվածում և (կամ) ճանաչու

1.7) 1-ղվածում երկրորդ 2-կր -կրծում և (կամ) ճան լրացնելւմ և (կամ) ճանաչում է օտարերկպարբերությունով պարբերությամբ

«Թոհչքովայրէջքի»~~«Թոհչքբիթյամբի~~ ոհչքք է համարվում հողային կամ ջրային հատվածը, որը նախատեսված է ընդհանուր նշանակության ավիացիայի կամ ներքին ոչ կանոնավոր առևտրային փոխադրումների օդանավերի (ոհչքք էի. իչքքք է ի) իչքքք-վայրէջքի~~(այրէջքիէ համարվում հողային կամ ջրային~~ այրէջքիէ համարվում հողային կա».

2.8) 3-յրէջքիէ լրացնել 2-ացնելիէ համարվում հողայ -ացնելիէ համարվում հողային կպարբերությունով պարբերությամբ

«Ընդհանուր նշանակության ավիացիայի կամ ներքին ոչ կանոնավոր առևտրային փոխադրումների համար նախատեսված թոհչք-վայրէջքի~~թոհչք/վայրէջքի~~ հարթակները կարող են շահագործվել միայն շահագործման թույլտվության հիման վրա:».

7)9) 4-արթակնի-առաջին~~ի~~ և երկրորդ 2-րդ պարբերությունները շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

Հոդված 6. Հոդված 3. Օրենքի 35-րդ հոդվածի 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5. նքի 35-րդ հոդվածի 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. ները:երի բնա, եթե աերողրոմը ԻԿԱՕ-ի վերացնել35-րդ հոդվածի 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. ները:երի բնա, եթե աերողրոմը ԻԿԱՕ-ի ևմ ներքին ոչ կանոնավոր **օղանավում**Օղանավում դանավում5-րդ հոդվածի 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.ասու է շահագործողից պա Օղանավում-րդ հոդվածի 55-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. ները:ասու է շահագործողից պահանջելու վերացնել նշված նոնավոր առևտղ գերազանցել 65 տարին:»:

Հոդված 7.4. Օրենքի 52-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդվածի 52. Քաղաքացիականդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրու

1. Քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մարդկային և Քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մարդկային և կրազանցել 65 տարին

2. .աղաքացիականան ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջ

1) քացիականան ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մարդկային և կրազանցել 65 տարին:րային փոխադրումների օղանավերի ների) և միջազգային ավիացիոն կազմակերպուան քացիականան ավիացիայի ավիացիոն անվտանգո

2) քացիականան ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մարդկային և կրազանցել 65 տարին:րային փոխադրումների օղանավերի ների) և միջազգային ավիացիոն կազմակերպություն

3) քացիականան ավիացիայիկանան ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մարդկային և կրազանցել 65 տարին:րային փոխադրումների օղանավերի ներ

4) ցիայիկանան ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մծեռքիայիկանան ավիացիայի ավիաց

5) քիայիկանան ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մարդկային և կրազանցել 65 տարին:րային փոխադրումների օղանավերի ների) և միջազգային ավիացիոն կազմակերպություննե

6) քիայիկանան ավիացիայի) քիայիկանան ավիացիայի ավիացիոն անվտա

7) քիայիկանան ավիացիայի ավիացիոն անվտանգությունը համալիր միջոցառումների համակարգ է, ինչպես նաև մարդկային և կրազանցել 65 տարին:րային փոխադրումների օղանավերի ների) և միջազգային ավիացիոն կազմակերպությունների տված

3))պահովումնուողաքացիական ավիացիայի բնագավառում անօրինական միջամտության ակտերով պայմանավորված արտակարգ իրավիճակների կառավարման օպերատիվ շտաբի գործունեությունը և մասնակցում օպերատիվ շտաբի աշխատանքներին.

4))աղաքացիականողաքացիական ավիացիայի բնագավառում անօրինական միջամտանվտանգության միջոցառումների արդյունավետության և քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության ազգային ծրագրի պահանջներին դրանց համապատասխանության ստուգման նպատակով քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ազգային ծրագրով սահմանված կարգով իրականացնում է ավիացիոն անվտանգության աշխատանքների աուդիտներ, տեսչական ստուգումներ, թեստեր և ~~դիտարկումներ, դիտարկումներ~~

5) իրականացնումաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում անօրինական միջամտանվտանգության միջոցառումների արդյունավետության և հսկողությանմտեսուչներինմաղացով, որոնք իրավասուրին թավասուրինմաղացով, որոնքբնագավառում անօրինական միջամտանվտանգության միջոցառումների արդյուն~~կարգով~~ ~~կարգով~~.

ա. ստուգել~~ու~~ պետության ցանկացած օդանավակայանի ցանկացած մաս,

բպեստուգել~~ու~~ օդանավակայանից դուրս գտնվող ցանկացած հողակտոր կամ ցանկացած տարածք, ~~որնորոնք~~ օգտագործվում է~~են~~ օդանավակայանում կամ օդանավակայանի վերահսկելի և հատուկ վերահսկելի գոտիներում գործող կազմակերպությունների ազմակեր

գ. մակերրպ~~ու~~ լզմակերպո լզմակերպությունների օդացվածակերպությունների օդանավակաօդանավ~~ու~~ դանակերպությունների օդանավակայանի վերահսկելի և հատուկ վերահսկելի գոտիներում

դդանակերպությունների օդանավակայանի վերահսկելի և հատուկ վերահսկելի գոտիներում գործող արդյունավետության և հսկողությանմաղաքացիականանցկացնել~~ու~~ լզկացքանչյուր լզկացքանչ

ե. կացքանչ~~ու~~ լզկացքա լզկացքանչյուրունների օդանավա~~ու~~ (կամ)/ամկ ամկացքանչյուրունների օդանավակայանի վերահսկելի և

զա~~ու~~ ստանալ~~ու~~ ստանալ տանալքան տանալքանչյուրունների օդանավակայանի վերահսկելի և հատուկ վերակվածքանչյուրուն~~ու~~ թույլտվություն, ~~թույլտվություն~~

6) քաղաքացիականունների օդանավակայանի վերահսկելի և հատուկ վերահսկելի գոտիներում գործող րդյունավետության և հսկողությանմքաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն աիրականացնող ուսումնական հաստատությունների և ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների անձնակազմերի ուսումնական, վերապատրաստման ծրագրերին և այդ ծրագրերով դասավանդող մասնագետներին ներկայացվող պահանջներն ու չափանիշները.

Հանրապետության միջատեսուչներիննմ է ավիացիոն անվտանգության եսուչներիննմ է ավիացիոն անվտանգության ծառայություն

6. .այաստանիրիննմ է ավիացիոն անվտանգության տեսուչի վկայական:երի զննման օպերատորների, ավիացիոն անվտանգչխատող օդաչուներին, և որակի հսկողության տեսուչների սերտիֆիկացման կապետականիլիազորվածազորնիրիննմայանվիացիոն անվտանգության տեսուչի վկայական:երի զննման օպերատորների, ավիացիոն անվտանգչի ծազորնիրին, իսկ մաքսային մարմինները՝ նաև մաքսային կարգավորման ոլորտի միջազգային պայմանագրերով իրենց վերապահված լիազորությունների շրջանակում:

7. .դանավակայաններ մարմինները՝ նաև մաքսային կարգավոր

1))նավակայաններ մարմինները՝ նաև մաքսային կարգավորման ~~փոխադրումներ~~ ~~փոխադրումները~~ փոխադրումները մարմինները՝ նաև մաքսային կարգավորման անվտանգության մարմինները՝ նաև մաքսային կարգավորման ոլորտի միջազգային պայմանագրերով իրեն

2))ատասխանատուանր մարմինները՝ նաև մաքսային կարգավորման ոլորտի գոյության միջոցառումների որակի հսկողության, օդանավակայանների ավիացիոն տուանր մարմինները՝ նաև մաքսային կարգավորման ոլորտի գոյության միջոցառումների որակի հսկողության, օդանավակայանների ի շրջանակումայան տեսուչների սերտիֆիկացման կարգը

3))ատասխանատուանր մարմինները՝ ների տասխանատուանր մարմինները՝ ների մաքսային կարգավորման ոլորտի գոյության միջոցառումների որակի հսկողության, օդանավակայանների ի շրջիրավիճակներինր մարմինները՝ ների մաքսային կարգավորման ոլորտի գոյության միջոցառումների որանշվածակներինր մարմիված ածածակներինր մարմի մաքսային կարգավորման որակի հսկողության, օդանավակայանների ի շրջիրավի.

4))ամաճայնեցնելով մարմիններեցման, կոմիտեի հաստատմանը ներկայացման և դրանց ներդրման համարի հսկողության, օդանավակայանների ի շրջանակումայան տեսուչների սեր, աճայնեցնելով մարմիններեցման, կոմիտեի հզոտիներում և տարածքներում ~~իրականացվող~~ ~~իրառող~~ իրառողցվ իրառողցվողմով մարմիններեցման մարմիններեցման, կոմիտեի հզոտիներում և կայացման և դրանց ներդրման համարի

5))տեղծումցվողմով մարմիններեցման, կոմիտեի հզոտիներում և կայ ~~հանդիսանումնով~~ հատուկանումնով մարմիններեցման, կոմիտեի հզոտիներում և կա են նտուկանումնով մարմիններեցման, կոմիտեի հզոտիներում և կայացմ

8. .դանավակայանների մարմիններեցման, կոմիացնող ծառայություններյացման և դրանց ն

1))դանավակայանների մտարածքի այանների մարմիններեցման, կոմիացնող ծառայություններյացման և դրանց ներդրմանություն արածքի այանների մարմիններեցմանն, կոմիացնող ծառայություններյացման և դրանց .

2))դանավակայանների մարմիններեցման, կոմիացնող ծառայություններյացման և դրանց ներդրմանություն հսկողության, օդանավակայանների ի շրջանակումայան տեսո

3))լուորների անների մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի անդամների, նրանց ձեռքի իրերի, օդանավերի, օդանավ տարվող սննդի, օդանավային պիտույքների և պարագաների, օդանավակայանների հատուկ վերահսկելի գոտիներ մուտքի իրավունք ունեցող անձանց և այցելուների, հատուկ վերահսկելի գոտիներ մուտք գործող տրանսպորտային միջոցների զննում.

4))դանավակայաններում մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի անդամների, նրանց ձեռքի իրերի, օդանավերի, օդ

9.)դանավակայանների մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրավունք ունեն՝

1))րելու և վակայան և վակայանների մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի Հ

2))րելու և վակայանների մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակառավարությունը

3))դանավակայաններում մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրավունք ունեն՝

4))րգելելու և վակայաններում մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի հոռմել

5))րգելելու և վակայաններում մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրավունք ունեն՝

6) վակայաններ օդանավի անձնակազմի և անձնակազմի ղեկավարների մարմիններեցման, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրավունք ունեն՝

10. Օյաստանի զմիներմիջոցառումներ:ի, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդ

1))ակումի զմիներմիջոցառումներ:ի, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրավունք ունեն՝

2))ակումի զմիներմիջոցառումներ:ի, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի հոգության մասով օդանավ շահագործողի աշխատողների ուսուցման և վերապատրաստման ծրագրերը և ներկայացնում կոմիտեի հաստատմանը.

3))ակումի զմիներմիջոցառումներ:ի, ուղեբեռի, բեռների, փոստի, օդանավի անձնակազմի և Հայաստանի հոգության մասով օդանավ շահագործողի աշխատողների ուսուցման և վերապատրաստման ծրագրերը և ներկայացնում կոմիտեի համաձայնեցնում

են սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված պետական լիազորված մարմինների հետ և ներկայացնում են կոմիտեի հաստատմանը.

4))տեղծումնումերմիջոցառուողված պլանները, դրանք կոմիտեի միջոցով համաձայնեցնում են սույն հոդվածի ավիացիոն անվտանգության ծրագրով սահմանված ավիացիոն անվտանգության ապահովման աշխատանքները և դրանց որակի հսկողության միջաջառումները:

11. 1.յաստանինումերմիջոցառուողված պլանները, դրանք կոմիտեի միջոցով համաձայնեցնում են սույն հոդվածի

1))շակումինումերմիջոցառուոն անվտանգության ծրագրերը և ներկայացնում կոմիտեի հաստատմանը.

2))շակումինումերմիջոցառուոն անվտանգության ծրագրերը և ներկայացնում կոմիտեի հաստատմանը.յն հոդվածի ավիացիոն անվտանգության ծրագրով սահմանված ավիացիոն անվտանգության ապահովման աշխ

3) մշակումնումերմիին երթևեկություն սպասարկման ընթացքում քաղաքացիական ավիացիայի բնականոն գործունեության դեմ ուղղված անօրինական միջամտության գործողությունների կանխմանն և հակազդմանն ուղղված ճգնաժամային իրավիճակների կառավարման պլանները և ներկայացնում են կոմիտեինումերմիին

4))տեղծում են ավիացիոն անվտանգության ստորաբաժանումներ, որոնք իրականացնում են օդային երթևեկության սպասարկում իրականացնող կազմակերպության ավիացիոն անվտանգության ծրագրով սահմանված ավիացիոն անվտանգության ապահովման աշխատանքները.

5))այաստանիմ են ավիացիոն անվտանգում աերոնավիագացիոն սպասարկում իրականացնող կազմակերպությունների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների աշխատողներին իրենց ծառայողական պարտականությունների կատարման ընթացքում թույլատրվում է.

այ յաստ սահմանված ձևի համազգեստ,

բահմանված ձևի համազգեստ,վտանգում աերոնավիագացիոն սպասարկում իրականացնող կազմակերպ

գա_ապահովելձ ձևի համազգեստ,վտտարածքումտարածքներում արածքներումի համազգեստ,վտանգում կառավարման կենտրոն մուտք գործող անձանց զննում,ույությունների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների աշխատողներին իրենց ծառայողական պարտերիածքներումի համազգեստ,վտանգում կառավարման կենտրոն

դրիածքներումի համազգեստ,վտանգում ըիածքներումի համազգեստ,վտանգում կառավարման կենտրոն մուտք գործող անձանց զննում,ույությունների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների աշխատողներին, ըիածքներումի համազգեստանցծքներումի համազգեստ,վտանգում

12. 2.իացիոններումի համազգեստ,վտանգոում կառավարման կենտրոն մուտք գործող անձանց զննում,ույթնախնականրումի համազգեստ,վտանգոում կառավարման կենտրոն մուտք գործող անձանց զնն ախնականրումիի համազգեստ,վտանգոում կառավարպայմանագրերով սահմանված չափորոշիչներին համապատասխան՝ ապահովում են ուղևորների վերաբերյալրով սահմանված չափորոշիչներին համապատասխան՝ ապահովում են ուղևորների երաբերյալրով սահմանված չափորոշիչներինվոթյանյալրով սահմանված չսահմանումյրով սահմանվածունը:սահմանվումրով կառավարությանվ սահման

13. 3.յն օրենքով սահմանված կարգով իրականացվող ավիացիոն անվտանգությանանված կարգով իրականացվող ավիացիոն սխան՝ ապահովում են ուղևորների ում,ույթյունների ավիացիոն անվտանգու:

14. 4.յաստանիությանանված կարգով իրականացվող ավիացիոն սխան՝ ապահովում են ուղևորների ում,ույթյուններում են ավիացիոն անվտանգության ապահովման համար նախատեսված զննման տեխնիկական սարքավորումներ, մուտքերի հսկողության ծրագրային համակարգեր, տեսահսկման և պահպանության ազդանշանային համակարգեր, որոնց տեխնիկական բնութագրերը և չափանիշները պետք է համապատասխանեն ԻԿԱՕ սահմանածկողմիցիությանանվ ողմիցիությանանված կարգով իրականացվող ավիացիոն սխան՝ ապահովում են ուղևորների ում,ույթյուններում են ավիացիոն անվտանգության ապահովմանընտրությունընանված կարգով իրականացվող ավիացիոն սխան՝ ապահովում են ուղևորների ում,ույթյուններում են ավիաց

15. 5.անավակայանների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տեղադրվել անձանց զննման համար նախատեսված տեխնիկական սարքավորումներ և կարող ~~են~~ նդանավակայանների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տեղադրվել անձանց զննման համար նախատեսված տեխնիկական սարքավորումներթյաննավակայանների ուղևորային հաված ածննավաիրականացրած՝կողմիցացկայանների ողմիցացկայանների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տեղադրվել անձանց զննման համար նախատեսված տեխնիկական սարքավորումներ և կարող ամար~~են~~ ղմիցացկայանների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող ենրագրովա

16. 6.իացիոնացկայանների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տեղադրվել անձանց զննման համար նախատեսված տեխնիկական սարքավորումներ և կարող ամար նախատեսված զննման տեխնիկական սարքավորումներ, մուտքերի հսկողության ծրագրային համակարգեր, տեսահսկման և պահներիի համաձայն:

17. 7.յաստանիցկայանների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տեղադրվել անձանց զննման համար նախատեսված տեխնիկական սարքավորումներ և կարող ամար նախատեսված զննման տեխնիկական սաաշխատակիցներիների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տեղադրվն, շխատակիցներիների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տ

18. 8.իացիոնկիցներինների ուղծառայությունների ուղևորային համալիրի մուտքերում կարող են տեղադրվն, անծանց զննման համար նախատեսված տեխնիկական սարքավորումներ և կարող ա առայություններիի ուղևորային համացված ավիացիոն ուսումնական հաստատության, ԻԿԱՕ և ԵԿԱԿ ուսումնական կենտրոնների կամ օտարերկրյա պետությունների մասնագիտացված ավիացիոն ուսումնական հաստատության ~~տվածկողմից~~ ողմիցությունների ուղևորային համացված ավիացիոն ուսումնական հաստատության, ԻԿԱՕ և Ե

19. 9..աստանի Հանրապետության օդանավակայաններ շահագործող կազմակերպությունների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների զննման գործառույթներ իրականացնող ~~աշխատակիցները~~ ~~աշխատակիցներն~~, շխատակիցներնրապետության օդանավակայաններ շահագործող կազմակերպու~~տեսուչներն~~ ~~տեսուչները~~ տեսուչներըերնրապետությանկանություններըրապետության օդանավակայաններ կոմիտեի~~տվածկողմից~~ ողմիցիոններըր ողմիցիոն, ողմիցիոններըրապետությ~~սահմանում~~ ~~սահմանվում~~ ահկոմիտեն: ~~կոմիտեիումները~~:

Կոմիտենումներըրապետության օդանավակայաններ ահագործող կազմակերպուների ավիաավիացիոններըրապետության օդանավակայաններ ահագործող կազմակերպուների ավիացիոն անվտանգության ծառայությունների զննման գործառույթներ իրականացնող տատության ան տեխնիկական սարքավորումներ, մուտքեր~~նումիտեն~~ ծրագրերումներըրապետությ

20. Օ.յն յնդվածովրումներըրապետության օդանավակայաններ շահագործող կազմակերպությունեն կարող է սահմանել նաև այլ կանոնակարգերը:

~~Հոդված 8.5.~~

~~1.~~ Օրենքի 44-րդ, 48-րդ և 49-րդ հոդվածների ~~ամբողջ~~ տեքստում «կոմիտե» բառը համապատասխան հոլովածներով փոխարինել «սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված համապատասխան ~~նախարարություն»~~ ~~նախարարությունը~~» բառերով:

~~Հոդված 9.2.~~ Օրենքի 9.թյունըրդ հում

1) 1-) 1քի ի) ~~ամբողջ~~ տեքստից9.թյուն«կանոնավորթյունըրդ հոդվածի 1-ին մասով հոլովածներով փոխ~~ավաստագրով~~», ~~«~~, ~~առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագրի~~», ~~«և առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագրի»~~ ~~հավաստագիր~~» ավաստա ~~համապատասխան հոլովածներով~~:

2) ապատասխան~~որ~~ ~~1.1~~ մաս ~~հետևյալ~~ ~~բովանդակությամբ~~ ~~1.1-ին մասով~~ ~~խմբագրությամբ~~

«1.1. Կանոնավորամբ՝ մը ովա անոնավորամբ՝ մը ովաձևերովմների իրականացմանիժը Հայաստանիամբ՝ մը ովաձևերովմների իրականացման հավաստագրխարինել «զմակերպութեալկասեցնելկասեցվել ասեցվ ասեցվելիամբ՝ մը ովաձևերովմների իրականացման հավաստագրխարինել նախարարությունը նախարարության ~~կողմից~~ ողմիցրությբ՝ մը ովաձևերովմների իրականացման հավաստագրխարինել «զմակերպությունեն կարող է սահմանել նաև այլ ենների զննման գործառույթներ իրականացնող տատության ան տեխնիկական սարքավորումներ, մուտքերի հսկողուսույնցրությբ՝ մը ովաձևերովմների իրականացման հավաստագրխարինխան նախարարությունը կարողարությի՝ մը ով նախարարության ~~ախարար~~ ախարարութ ախարարությի՝ մը ովաձևերովմների իրականացմանիժը: ~~ախարարությի՝ մը ովաձ~~ ախարարությի՝ մը ովաձևերովմների իրակասույնարությի՝ մը ովաձևերովմների իրականացման հավաստագրխարինխան նախարարությունն նախարարությունը ախարարությունը ովաձևերովմների իրականացման հավաստագրխարինխան զմակերպությունեն կարող է սահմանել նաև այլ ենների զննման գործառույթներ իրականացնող տատության ան տեխնիկ»:

Հոդված 10.6.

~~1.1. Օրենքի 12-րդ հոդվածի 8-րդ մասից հանել վերջին պարբերությունը:~~

~~2. Օրենքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասից հանել «իր սահմանած կարգով» բառերը:~~

~~3. Օրենքի 30-րդ հոդվածի 2-րդ մասից հանել վերջին նախադասությունը:~~

~~4. Օրենքի 30-րդ հոդվածի 8-րդ մասի վերջին նախադասությունից հանել «որի պայմաններն ու կարգը սահմանում է կոմիտեն» բառերը:~~

~~5. Ուժը կորցրած ճանաչել Օրենքի 34-րդ հոդվածը:~~

~~6. Ուժը կորցրած ճանաչել Օրենքի 34-րդ հոդվածը:ն» բառերը:ությունը:ները:ներեսուներորդունկոր~~

~~2.7. Սույննկորցրած ճանաչել Օրենքի 34-րդ հոդվածը:ն» բառերը:ությունը:ները:ց, առևտրային օդային փոխադրումների իրականացման հավաստագրի նկատ:~~

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՄ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՄԲ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ «ԱՎԻԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ (Կ-243-26.04.2022-ՏՀ-011/1) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԻ

№	Առաջարկության (փոփոխության, լրացման) հեղինակը	Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը	Առաջարկություն (փոփոխություն, լրացում)	Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական զեկուցողի) եզրակացությունը	Առաջարկությունն երն ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը
1.	ՀՀ կառավարություն	Օրենքի նախագծի 1-ին հոդվածի 1 կետ	<p>Նախագծի 1-ին հոդվածի՝</p> <p>1) 1-ին կետը առաջարկում ենք տեքստից բաժանել <i>փակագծով</i>:</p> <p>2) 1-ին կետի «1-րդ մասը լրացնել նոր 1.1 ենթակետերով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.»</p> <p>նախադասությունը առաջարկում ենք փոխարինել «1-ին մասից հետո լրացնել նոր 1.1 մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ.»</p> <p>նախադասությամբ:</p> <p>3) Հիմք ընդունելով Օրենքի 7-րդ հոդվածի կառուցվածքը, ինչպես նաև Նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված լրացման բնույթն՝ առաջարկում ենք Նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին մասի «1-րդ մասը լրացնել նոր 1.1 ենթակետերով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» ձեակերպումը փոխարինել «լրացնել</p>	<p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p>	<p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p>

			<p>նոր՝ 1.1-ին մաս.» ձեռակերպմամբ:</p> <p>4) 1-ին կետի 41-րդ (նոր համարակալմամբ 40-րդ) ենթակետում «Հայաստանի Հանրապետության» բառերից առաջ առաջարկում ենք դնել «<i>չակերպ</i>» կետադրական նշանը:</p> <p>5) 1-ին կետի 54-րդ ենթակետից հետո «վերջակետ» կետադրական նշանը առաջարկում ենք փոխարինել «միջակետ» կետադրական նշանով:</p> <p>6) Ճիշտ հաջորդականություն ապահովելու համար առաջարկում ենք 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի կարգավորումները հանել և նախատեսել Նախագծի 1-ին հոդվածում:</p> <p>Ըստ այդմ Նախագծի 1-ին հոդվածը լրացնել նոր 2-րդ կետով հետևյալ բովանդակությամբ՝</p> <p>«2) Ուժը կորցրած ճանաչել 4-րդ մասի 4-րդ կետը:»</p> <p>Հաշվի առնելով վերոնշյալը առաջարկում ենք 1-ին հոդվածի կետերի համարակալումը վերանայել:</p> <p>7) 1-ին հոդվածի 1.1 մասի 28) ենթակատը հանել Օրենքի նախագծից և հետևաբար վերանայել համարակալումը:</p>	<p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: Տվյալ գործառույթը վերապահված է ՀՀ կառավարությանը՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2007 թվականի փետրվարի 15-ի N 383-Ն որոշմամբ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի օդերևութաբանական ապահովման կանոնակարգ»-ի</p>	<p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p>
--	--	--	--	---	---

			<p>8) Միաժամանակ՝ հարկ է նկատել, որ կոմիտեն որոշակի կարգերի «սահմանման» իրավասությունը ունենալու դեպքերում (Օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մաս), չունի Օրենքով նախատեսված պարտականություն դրանք նախարարի հաստատման ներկայացնելու, ուստի քննարկվող կարգավորումները չեն բավարարում իրավական որոշակիության պահանջին, այնքանով, որ դրանցով չի հստակեցվում քննարկվող կարգերը համարվում են սահմանված եւ գործող նախարարի կողմից կոմիտեի մշակած կարգը հաստատելու պահից, թե դրանք «սահմանվում են» կոմիտեի կողմից օրենքով արդեն իսկ նախատեսված իր լիազորությունը իրականացնելու դեպքում: Նախատեսվող կարգավորումներում՝ իրավական որոշակիության բացակայության արդյունքում ծագող հակասություններ առկա են Նախագծի 1-ին հոդվածով Օրենքի 7-րդ հոդվածում լրացվող նոր՝ 1.1-ին մասի 3-րդ կետի եւ Օրենքի 30-րդ հոդվածի 2-րդ մասի, Նախագծի 1-ին հոդվածով Օրենքի 7-րդ հոդվածում լրացվող նոր՝ 1.1-ին մասի 5-րդ կետի եւ Օրենքի 34-րդ հոդվածի, Նախագծի 1-ին հոդվածով Օրենքի 7-րդ հոդվածում լրացվող նոր՝ 1.1-ին</p>	<p>8) Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: Հաշվի առնելով վերոնշյալը 1-ին հոդվածի կետերի համարակալումը փոփոխվել է:</p>	<p>Ընդունվել է:</p>
--	--	--	--	--	---------------------

			մասի 8-րդ կետի եւ Օրենքի 14-րդ հոդվածի, Նախագծի 1-ին հոդվածով Օրենքի 7-րդ հոդվածում լրացվող նոր՝ 1.1-ին մասի 13-րդ կետի եւ Օրենքի 29-րդ հոդվածի միջեւ (նշված բնույթի հակասությունները չեն սահմանափակվում թվարկված օրինակներով):		
2.	ՀՀ կառավարություն	Օրենքի նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին կետով	<p>1) Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին կետով Օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասում նախատեսվում է լրացնել նոր պարբերություն: Մինչդեռ հարկ է նկատել, որ հստակ չէ՝ որ պարբերությունից հետո է նախատեսվում կատարել քննարկվող լրացումը: Հետեւաբար Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին կետում առաջարկում ենք ապահովել հղման հստակությունը՝ հիմք ընդունելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» 17-րդ հոդվածի 4-րդ մասը, այն է՝ «Հղումները կատարվում են հստակ եւ ուղղակի»:</p> <p>2) Նախագծի 2-րդ հոդվածի 3-րդ կետից առաջարկում ենք հանել «4» թիվը:</p> <p>3) Առաջարկում ենք Նախագծի 2-րդ հոդվածի 5-րդ կետով Օրենքի 12-րդ հոդվածի նոր խմբագրությամբ շարադրվող 7-րդ մասում «աերողորմը կամ հարթակը» բառերը փոխարինել «աերողորմը (ուղղաթիռադաշտը) կամ հարթակը» բառերով:</p> <p>4) Նախագծում կիրառվում են «թռչք/վայրէջքային հարթակներ», «թռչք/վայրէջքի հարթակ» եւ</p>	<p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն</p>	<p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p>

		<p>Օրենքի նախագծի 2-րդ հոդված</p>	<p>«հարթակներ» եզրույթները: Առաջարկում ենք Նախագծում միեւնույն միտքն արտայատելիս կիրառել միեւնույն բառերը՝ որոշակի հերթականությամբ՝ հիմք ընդունելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 2-րդ մասում սահմանված պահանջը, այն է՝ «Նորմատիվ իրավական ակտում միեւնույն միտքն արտահայտելիս կիրառվում են միեւնույն բառերը, տերմինները կամ բառակապակցությունները՝ որոշակի հերթականությամբ»:»:</p> <p>4) Նույն դիտարկումը վերաբերելի է նաեւ Նախագծում կիրառվող «շահագործման թույլտվություն» եւ «թույլտվություն» եզրույթներին:</p> <p>5) Նախագծի 1-ին հոդվածով Օրենքի 7-րդ հոդվածում լրացվող նոր՝ 1.1-ին մասի 23-րդ կետով նախատեսվում է, որ նախարարը սահմանում է ուղղաթիռադաշտերի շահագործման պայմանները եւ սահմանափակումները, Նախագծի 2-րդ հոդվածի 3-րդ կետով Օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի առաջին երկու պարբերությունները շարադրվում են նոր խմբագրությամբ, ինչի արդյունքում նախատեսվում է, որ անրողորմների (ուղղաթիռադաշտի) սերտիֆիկացման եւ հարթակների շահագործման թույլտվությունների տրման կարգերը եւ շահագործման պայմանները սահմանում է կոմիտեն:</p>	<p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն</p>	<p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p>
--	--	-----------------------------------	--	--	---

<p>3.</p>	<p>ՀՀ կառավարություն</p>	<p>1)Նախագծի 4-րդ հոդվածով Օրենքի նոր խմբագրությամբ շարադրվող 52-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 8-րդ կետում</p> <p>2)Նախագծի 4-րդ հոդվածով Օրենքի նոր խմբագրությամբ շարադրվող 52-րդ հոդվածի 12-րդ մասում</p> <p>3) Նախագծի 4-րդ հոդվածով առաջարկվող՝ Օրենքի 52-րդ հոդվածի նոր խմբագրությամբ տեքստի 5-րդ մասի 5-րդ կետի «բ» ենթակետ:</p>	<p>1)Հիմք ընդունելով այն հանագամանքը, որ թույլտվություն նախատեսվում է միայն թռիչք/վայրէջքային հարթակի շահագործման համար, առաջարկում ենք սույն կարգավորման մեջ «թույլտվության» բառը փոխարինել «թռիչք/վայրէջքային հարթակի շահագործման թույլտվության» բառերով:</p> <p>2)Առաջարկում ենք «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության» բառերը փոխարինել «Կառավարության» բառով՝ հիմք ընդունելով Սահմանադրությամբ սահմանված եւ Օրենքում կիրառվող եզրույթը, ինչպես նաեւ «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերը՝ «1. Նորմատիվ իրավական ակտում կիրառվում են նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կամ հանրաձանոթ հասկացություններ կամ տերմիններ:</p> <p>3) Առաջարկում ենք «առետրային ձեռնարկությունների» բառերը (որը հնացած եւ չօգտագործվող հասկացություն է) փոխարինել «կազմակերպությունների» բառով:</p>	<p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն</p> <p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն</p>	<p>Ընդունվել է:</p> <p>Ընդունվել է:</p>
<p>4.</p>	<p>ՀՀ կառավարություն</p>	<p>1)Օրենքի նախագծի 5-րդ հոդված</p>	<p>1)Հաշվի առնելով ամփոփաթերթի 1-ին կետով ներկայացված 5-րդ առաջարկությունը առաջարկում ենք 5-րդ հոդվածի համարակալումը վերանայել:</p>	<p>Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p>	<p>Ընդունվել է:</p>

		2)Օրենքի նախագծի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մաս (նոր համարակալմամբ 1-ին մաս)	2)Նախագծի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասի (նոր համարակալմամբ 1-ին մասի) «բառով» բառը փոխարինել «բառերով» բառով:	Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:	Ընդունվել է:
5.	ՀՀ կառավարություն	1)Նախագծի 6-րդ հոդված 2)Օրենքի նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետ	1)Նախագծի 6-րդ հոդվածի վերնագիրն առաջարկում ենք հանել: 2)Առաջարկում ենք շարադրել հետևյալ խմբագրությանբ. «1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող երեսուներորդ օրը:»:	Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: Նախագծով նախատեսվող գործառույթների վերապահումը ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ կլինի փոփոխել որոշ ենթաօրենսդրական իրավական ակտեր, որոնց ընդունման համար Օրենքի նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետով նախատեսվող ժամկետը բավարար չէ:	Ընդունվել է: Ընդունվել է:
6.	ՀՀ կառավարություն	3)Օրենքի նախագիծ	Նախագծով նախատեսված են մի շարք նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունում, սակայն նախատեսված չէ վերջիններիս ընդունման ժամկետ, ուստի առաջարկում ենք անցումային դրույթներում նախատեսել ժամկետներ՝ նկատի ունենալով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 13-րդ հոդվածի կարգավորումները:	Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:	Ընդունվել է:
7	ՀՀ կառավարություն		1) Օրենքի 30-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսվում է, որ օտարերկրյա պետությունների կողմից տրված վկայականները Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են ճանաչվել եւ կիրառվել Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված	Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:	Ընդունվել է:

			են տարբեր սուբյեկտների սահմանելու նույն կամ նույնական կարգեր:		
--	--	--	---	--	--